מסורת השס

אסור · דבלע היתר מאיסור : **טילפס גבר** · המליון טלת הלכך חס לתוך טוכן לאסור שהטליון מחממו לתחתון והרי שניהן חמין וכלעי מהדדי וטוכן לתוך חס מותר שהטליון מלטנו לתחתון ולא בלעי : **ושמואל אמר שפפס גבר** · הלכך חס לתוך טוכן מותר וטוכן לתוך חס לאסור ולקח על גב *דהילכתא כרב תורה אור

[בכורות מט:]

באיסורי בהא הילכתא כשמואל דהא תניא תרתי מתני' כוותיה כדלקמן : **וסדר פרס ומפפס ליס לרוטב** · דהוי לגי מחמת דבר אחר : **לאקורי מיקר ליס** · ולתלי יטול לת מקומו ולא גרסינן בקולף לת מקומו סגיא : **לסולם דסדר סודרניס** · לסולת לשר סביבותיו : **סדר סודרניס** · לטון סחור סחור (ה) ליה : **ולמאי יקמץ** · והכא נמי לא גרס ביטול לת מקומו סגיא : [**נוטן סוא**] · דלקורי קא מיקר ליה וקליפה מיהא בעיא דלפיטו טוכן גמור הוא לפסח מלחר שנגלה ויבא שלי לפשר דלא עייל ביה סיכת השמן פורתא : **ונוטן לתוך פס לאסור** · אלמא תתלה גבר : **עד דמיקר ליס** · קודם שילטמן בלע כל דהו : **כבוש** · בחומץ : **פרי סוא כמבושל** · ולס נכבשו לאיסור והתר יחד (ג) טוכן לאסורין : **שלין נאכל מפפס מלחו** · שהמליחו הרבה עד שמקדיח טעמו מחמת מלחו קלת ולא יהלו רלוי לאוכלו אלא לס כן היה מדיחו ולתי לין נאכל ולא לגמרי קלמר שלין שום לדם יכול לאוכלו אלא כיון שנתקלקל טעמו לא יהלו נאכל מחמת מלחו קרי ליה ולאסור : **כמבל** · כוחת ולא ביה נסיובי דחלבא : **מפשרוניא** · מקום : **ולא אמרן** · דגלי בקליפה סגי ליה אלא דלית ליה פילי פילי קרבו"ם : **ולי מיבבל** · בר גוזלא בתבלי לאסור דתבלי מרككי ליה ומייבי ובלעי לכותחא ובר גוזלא טנן הוא כלמפרש : בשר

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה לסולם וכו' סחור כפ"ד ולתל"כ מ"ה לאקורי קא מיקר ליה ולתמאי יקמון : (ג) ד"ה כלי סוא וכו' כולו לאסור כפ"ד

אסור, צונן לתוך צונן דברי הכל מותר, חם לתוך צונן, צונן לתוך חם: רב אמר עילאה גבר ושמואל אמר תתאה גבר תנן נטף מרוטבו על הדרס וחזר אליו יטול את מקומו קא סלקא דעתך בדרס צוננת בשלמא לרב דאמר עילאה גבר משום הכי יטול את מקומו דאזל רוטב מרתח ליה לחרס והדר חרס מרתח ליה לרוטב וכי הדר רוטב אפסח קא מטוי פסח מחמת חמימותא דחרס ורחמנא אמר "צלי אש" ולא צלי מחמת דבר אחר אלא לשמואל דאמר תתאה גבר חרס כיון דצוננת הוא, אקורי מיקר ליה לרוטב, אמאי יטול את מקומו? כדאמר רבי ירמיה אמר שמואל בסולת רותחת הכא נמי בחרס רותחת תנן נטף מרוטבו על הסולת יקמיץ את מקומו קא סלקא דעתך בסולת צוננת בשלמא לרב דאמר עילאה גבר משום הכי יקמיץ את מקומו דמרתח לה לסולת והדר הודרניה והדרא סולת ומרתחא ליה לדידיה וקא מטוי רוטב מחמת חמימותא דסולת ורחמנא אמר צלי אש ולא צלי מחמת דבר אחר אלא לשמואל דאמר תתאה גבר סולת כיון דצוננת היא, אקורי קא מיקר ליה, למה לי יקמיץ את מקומו? (תסגי ליה ביטול את מקומו) א"ר ירמיה אמר שמואל בסולת רותחת תנן סכו בשמן של תרומה: אם חבורת כהנים, יאכלו, אם של ישראל: אם חי הוא ידיחנו, אם צלי הוא יקלוף את החיצון בשלמא לרב דאמר עילאה גבר אמטו להכי סגי ליה בקליפה משום דעילאה צונן הוא אלא לשמואל דאמר תתאה גבר כיון דחם הוא מבלע בלע, אמאי סגי ליה בקליפה ניתסר לגמרי? שאני סיכה דמשתו בעלמא הוא דעבידא חניא כוותיה דשמואל *חם לתוך חם אסור, וכן צונן שנתן לתוך חם: אסור, חם לתוך צונן צונן לתוך צונן מדיח חם לתוך צונן מדיח, כיון דחם הוא ארמיך ליה אי אפשר דלא בלע פורתא, קליפה מיהא ניבעי: אלא אימא חם לתוך צונן קולף צונן לתוך צונן מדיח חניא אידך בשר רותח שנפל לתוך חלב רותח, וכן צונן שנפל לתוך חם: אסור, חם לתוך צונן, וצונן לתוך צונן מדיח חם לתוך צונן מדיח כיון דחם הוא, ארמיך ליה אי אפשר דלא בלע פורתא, קליפה מיהא ניבעי? אלא אימא חם לתוך צונן קולף, צונן לתוך צונן מדיח. אמר מר צונן לתוך צונן מדיח אמר רב הונא לא שנו אלא שלא מלחו אבל מלחו אסור *דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח, כבושל הרי הוא כמבושל אמר רבא הא דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח" (וכו') "לא אמרן אלא שלא נאכל מחמת מלחו אבל נאכל מחמת מלחו לא, *ההוא בר גוזלא דנפל לכדא דכמכא שרייא רב חיננא בריה *דרבא מפשרוניא - אמר רבא: מאן חכים למישרא מילתא כי הא אי לאו רב חיננא בריה *דרבא מפשרוניא דגברא רבה הוא, אמר לך: כי אמר שמואל מליח הרי הוא כרותח שאין נאכל מחמת מלחו, הא נאכל מחמת מלחו, הוא חי אבל צלי, בעי קליפה, ולא אמרן אלא דלית ביה פילי, אבל אית ביה פילי אסור, ואי מתובל בתבלי אסור, אמר רב: בשר

[תוספתא מולין פ"ח]

מולין נז: קיא: קיב. קיג.

סס קיב.

כיל רבה מפרשניא

וכגון שסכו אחר שגלתו ולא נשתהא בתנור אחר סיכה כלל שאם לא כן ע"י רתיחת התנור היה נבלע אחפי' למאן דאמר טילאה גבר : **תניא** אידך בשר רותח כו' · תימה הא תו למה לי להביאה ואומר ר"ת דקמ"ל דאפילו חלב שרי דאע"ג דחם לתוך צונן בעי קליפה בדבר שיכול לעשות קליפה בדבר דלא שייך קליפה כמו בחלב מותר מדלא קתני איסורא גבי חלב כדקתני קליפה גבי בשר וריב"א מוקן בזה ומגריך שפיס כלי קליפה :

ורב דתנא עבר כשמואל ושרא לבר יונה דנפל בבמכא דהוא כותחא ואית ביה נסיובי דחלבא ותני מילי בר יונה נא אבל צלי בעי קליפה ואי אית ביה פילי פי' פלחי כמין נוטות בלע כוליה ואסור ואי לית ביה פילי

עין משפט נר מצוה

כא א ב מיי' פ"ט מהל' מ"א הלכה יז סמג לאוין קמג טוש"ע יו"ד סימן לא סעיף ד וסימן קה סעיף ג :

כב ג ד מיי' שם הלכה יח סמג שם טור שו"ע יו"ד סימן לא סעיף ה :

כג ה מיי' שם הלכה יט סמג שם טור שו"ע שם סעיף ז :

מהגה

△ ג' קושיות ריב"ת שמואל (דתתאה גבר)

רבינו חננאל

צונן לתוך צונן דברי הכל מותר חם לתוך צונן וצונן לתוך חם רב אמר עילאה גבר ושמואל אמר תתאה גבר. תנן נטף מרוטבו על החרס וחזר ליטול את מקומו קס"ד בחרס צוננת בשלמא לרב דאמר עילאה גבר כיון דרנפ"ב חם הוא בעידנא דנטף על החרס והוא צונן ארתחיה לחרס נעשו חם וחם והדר חרס אחים ליה רוטב וכי הדר רוטב אבשרא דפסח אשתכח דפסח קא מטוי מחמת חמימה דחרס והו"ל צלי מחמת דבר אחר ורחמנא אמר צלי אש ולא צלי מחמת דבר אחר אלא לשמואל דאמר תתאי גבר כיון דחרס צונן הוא אקוריה קא מיקיר ליה לרוטב אמאי תנינן יטול את מקומו ומשני בחרס רותחת. היא מתני' והוא חם לתוך חם: תנן נטף מרוטבו על הסלת יקמיץ את מקומו קס"ד בסלת צוננת וכו' עד לשמואל ביטול את מקומו סגי אמאי יקמץ ושני ר' ירמיה בסלת רותחת: ת"ש מסתני' סכו לשמה בשמן של תרומה אם חבורת כהנים יאכלו אם חבורת ישראל אם חי הוא ולא נצלה עדיין ידיחנו ואם צלי יקלוף את החיצון מותר אפי' לישראל בשלמא לרב כיון דשמן צונן הוא אקורי קא מיקיר ליה לשמה ובקליפה סגי אלא לשמואל כיון דשמה חם הוא מחמם ליה לשמן ונעשה חם בתם דלדברי הכל אסור אמאי תני יקלוף את החיצון ודחי שאני סיכה דמשתו עבדי וכיון שהוא מועט אינו נבלע אלא בחיצון בלבד: תניא רותח דשמואל שנפל לתוך חלב רותח וכן צונן לתוך חם אסור חם לתוך צונן קולף צונן לתוך צונן מדיח הוא דתני צונן לתוך חם וצונן לתוך צונן לא שנו אלא שאינו מלוח אבל מליח אסור דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח כבושל הרי הוא כמבושל דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח שאינו נאכל מחמת מלחו כלומר הוא מלוח הרבה אבל אם נאכל מחמת מלחו [לא] וקי"ל כשמואל דתניא כותיה ורב הונא ורבא דהוא בתרא מפרשי טעמיה ש"ס דהילכתא כותיה

מהגה

ב' בריאות ריב"ת מהגה נראה כנראה תרתי חם וצונן

נוסא

חתי צונן לתוך צונן אומר חתי אחרים מליח כרותח

מהגה

דגדולות ודגדולות לריתר על ר"ת דנא בגוזלא דנפל לבא לכמא

נטף מרוטבו על החרס כו' · מרישא דקתני נטף בחרסו של תנור יקלוף את מקומו ליכא לאקשויי אפי' למאי דס"ד בחרס צונן דכ"ע מודו דתתאה בלע כדי קליפה וה"ה לאחר שהחם מעט מבשל בפסח כדי קליפה לי נמי כיון דקתני נטף אין להוכיח חם נטף מלמעלה לא מלמטה אבל הכא דקתני נטף משמע למטה לי נמי חרסו של תנור ולאי חם הוא לאבל סיפא דקתני על החרס קס"ד בחרס צונן ולא נהירא דמדנקט חרס משמע דבחרס תנור מיירי :

בשלמא למאן דאמר טילאה גבר להכי יטול את מקומו · וא"ת למאן דאמר טילאה גבר למה הפסח ליט לאסר מחמת הנפוד ויהיה צריך ליטול את מקומו סביב הנפוד ואומר ר"י דאין נפוד של עץ קולט חוס כל כך כמו חרס וסולת לי נמי מבפנים ליט רותח כבתון ברוב ספרים ובפירוש ר"ח גרס ולי הדר רוטב אפסח מיטוי פסח מחמת חמימות החרס כו' וקשה דמיפוק ליה שרוטב ליסור נבלע בפסח ונראה דהא דקאמר ומיטוי פסח ארוטב קאי מדקאמר מחמת חרס דאי אפסח קאי ליה למימר מחמת רוטב :

אלא למ"ד תתאה גבר אוקורי מיקר ליה · ה"ג בכל הספרים ובפר"ח ביטול את מקומו סגי ורש"י מחקו משום דקשיא ליה כיון דאוקורי מיקר מה איסורא יש ברוטב ודוחק לומר כגון שהסולת של תבורה אחרת ואסור להן הרוטב לפי שאינו מטוי ונר"ת נראה דגרס ליה שפיר דע"כ מיירי כגון שהרוטב לא יצלה כל צורכו והו"ל אברים דבגללה על צורכו לא הוה תו מפסיל משום צלי מחמת דבר אחר ונלאו ואחר כך ביטלו דאסור הייט דוקא במיס משום ריבוי' דוכשל מבוטל מכל מקום כדאמר בסוף כל שעה (לעיל דף מא:) אבל בדבר אחר לא ומדע דהכי הוא דבע"א לא היה אסור לאחוך בסכין פסח בעוד שהוא חם דמחמס ליה לסכין ומחמס לדידיה והוה ליה צלי מחמת דבר אחר אלא בגללה כל צורכו לא מיפסיל משום הכי וא"ת מ"מ למה נאסור הסולת משום זה יאפו אותו וילנה נמי הרוטב וי"ל דאי הוי צלי מחמת דבר אחר שהרי על ידי חמימות הסולת הוא נצלה ומיהו לפי זה לא הוה צריך לעיל לאסוקי והדר סולת ומרתח ליה לרוטב דמה צריך לאסוקי איסור ברוטב משום צלי מחמת דבר אחר כיון דאית ביה איסור לא ואורי"ת דניחא ליה לאסוקי כל איסור שיכול ומר אבל לעיל גבי נטף מרוטבו על החרס לא גרס ביקולף את מקומו סגי שהרי יכול לנלוטו עם הרוטב וכפי' ר"ח ליתיה :

משום הכי סגי ליה בקליפה · וכגון שסכו אחר שגלתו ולא נשתהא בתנור אחר סיכה כלל שאם לא כן ע"י רתיחת התנור היה נבלע אחפי' למאן דאמר טילאה גבר :

תניא אידך בשר רותח כו' · תימה הא תו למה לי להביאה ואומר ר"ת דקמ"ל דאפילו חלב שרי דאע"ג דחם לתוך צונן בעי קליפה בדבר שיכול לעשות קליפה בדבר דלא שייך קליפה כמו בחלב מותר מדלא קתני איסורא גבי חלב כדקתני קליפה גבי בשר וריב"א מוקן בזה ומגריך שפיס כלי קליפה :